український католицький часопис

МІСІОНАР

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897 № 11 (37) * ЛИСТОПАД 1995

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Засновники - Отці Василіяни

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ,
о. Йосиф Будай, ЧСВВ,
о. Павло Мадяр, ЧСВВ,
Неоніла Стефурак

Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

На обкладинці:

Святий Йосафат

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 4.11.95
Формат 70x100 1/16. Друк
офсетний. Папір друк. № 1.
Умов. друк. арк. 5,2. Умов.
фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид.
арк. 5,0. Тираж 3000 прим.
Зам. 67.

Віддруковано з готових
діапозитивів у Жовківській
книжковій друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

ЗМІСТ

о. Василь Зінько
Роди Царства Божого 1
Намір апостольства молитви на грудень .. 3
Ольга Крак
Нові обручниці Ісуса 6
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ
Про митрополита Андрея Шептицького 8
Неоніла Стефурак
Без Бога - ні до порога 9
о. Дам'ян Богун
Сумний мартиролог 11
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Провінційна Капітула сестер ЧСВВ 12
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
У Божій винниці... 13
сестра Альфонса
На сході України 15
Ігор Скленар
Проща до Грушева 16
Ігор Скленар
Четверте Берестейське читання 18
Даниїла К.
Сила молитви 20
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
На смерть монаха 22
Надія Гривнак
Із серії "Українська духовна бібліотека ... 24
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Пияцтво - найбільший ворог народу 25
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Ким є Папа? 27
Нам пишуть 28
брат Миколай Ковалишин, ЧСВВ
Відпочинок гуртківців 30
Поетична сторінка... 31
Володар Буженко
Апостолка в рідній хаті 32

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонер", 1995.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

РОДИ ЦАРСТВА БОЖОГО

"Ті, що живуть за тілом, думають про тілесне; ті ж, що за духом - про духове"
(Рим. 8, 5)

Вже давніше читав брошуру іновірців, написану І. Барчуком, де вираховувалися помилки католиків. Їх начислено близько 50. На першому місці була "помилка" про те, що в католиків є ченці. А це є протиприроднє, незгідне з людською природою, тощо.

Сьогодні ж навіть так звані петрові (католики) і не підозрюють самі, що частенько мислять протестантськими категоріями. А ці євангелисти мають вільний і широкий доступ до засобів масової інформації і повторюють чужі та шкідливі Петровій Церкві й душам погляди.

Крім того, різні світські люди загалом дивляться на чернечий стан повної посвяти Господу Богові, так скажімо, чисто по-фізіологічному. Вони, щиро кажучи, розглядають становище чоловіка й жінки як звичайних собі самець-самиця. Навіть в радіо і телепрограмах твердять, як ми це бачимо, тільки про фізіологічні та й чисто природні первні, тим самим деформують і спотворюють поняття про чернечий стан, про стан цілковитої посвяти Господу Богові.

Саме на це ми хочемо відповісти і виправити фальшиві та облудні поняття в цих речах. Отже, суть чернечого стану міститься в об'явленому Божому слові. Чернецтво - це не є якась чисто церковна установа чи передання, але походить воно з уст самого Господа Ісуса Христа. Візьмімо Євангеліє святого Матея, глава 19. Коли фарисеї питали Господа Ісуса, чи можна відпускати жінку, бо Мойсей давав розвідного листа, то Христос категорично заперечив. Спочатку так не було. "Я кажу вам: Хто відпускає свою жінку - за винятком розпусти - і одружиться з іншою, той чинить перелюб; і хто одружиться з розвідкою, чинить перелюб". (Мт. 19, 9).

Чуючи це, апостоли мовили: якщо так, то краще не женитися. Їм Христос пояснює, що є нездібні до подружжя, що такими вже народилися, а інші, яких люди скалічили (от хоча б тепер - пригадаймо - у Китаї чи інших державах масова стерилізація чоловіків і жінок...). Але є такі, що самі себе оскопили задля Небесного Царства. Та й додав: "Хто може збагнути, нехай збагне" (Мт. 19, 12).

Одначе донині усякі тілесники та раціоналісти далі товчуть воду у ступі, висміюють, гіршаться та називають дволичниками і обманцями тих, що пішли за цією вимогою Спасителя. Сам же Христос був безженний і чимало його послідовників від перших часів християнства, наприклад св. Павло та інші апостоли. Тоді чому Його учні не можуть бути Йому подібними?!

Коли чисто світські люди зрікаються подружжя та кохання для науки

чи якоїсь гідної справи, як, наприклад, обслуга хворих або догляд батьків та сиріт, і навіть не є християнами, а звичайними людьми, то чому ж ми не сміємо мати чернечого життя в Церкві й Христові посвятитися?! І образливими виглядають оті опитування на телебаченні чи радіо, як от наприклад: "А ви ніколи не мали кохання?" По-перше, це річ така інтимна, про яку не годиться слухати загалові. А з іншого боку це цілком нічого не означає, бо хтось міг мати і кохання, але коли пізнав Божу волю, то повністю посвятився і зрікся родинного життя для вищих справ і надприродного світу.

Знаю одну монахиню, яка дуже гарно почувається і є ревною черницею. Вона мала за місяць стати під вінець у колонії Венцеслав Браз (Бразилія). Та одного дня дякує хлопцеві за довір'я і на превелике його розчарування та жаль вступає до монастиря. Це не зробила, що ніби зневірилася в людях чи мала якесь моральне банкрутство в житті, а з чистої посвяти Господу Богові. Вона почула голос, що "Мені давай першенство - Христові" й вона зробила цей вибір. Тому дуже негарно підсувати посвяченим Богові всякі інсинуації чи підмовляти, що ніби вони в житті потерпіли невдачу і врешті, щоб сяк так себе рятувати, попали в монастир. Ані теж не тому, що не мали повної статевої гідності чи здібності.

Тут відіграють роль цілком інші, не земні, не тілесні, де панують дочасні мотиви та спонуки, але вищі, надприродні, духовні мотиви. Христос має право до мого серця і як Він його просить, то не смію Йому цього відмовити.

Зрештою, навіть людям така душа показує шляхетність і великодушність. Сказав один монах громаді: "Я не одружився і не маю дітей. Ви ж могли одружитися і маєте нащадків. Я зробив вам місце. Нині бідкаються, що от забагато людей стало на світі. Гаразд, то вступайте до монастирів, святіться безженними ієреями, то буде тоді більше місця. Покажіть трохи тої зичливості та любові до ближніх. Не водіться тільки отаким тваринним інстинктом, що крім тілесного спілкування нічого кращого не бажає і не має вищих ідеалів та замірів".

Одружені шукають щастя тут, а посвячені обітами в євангеличних радах ховають своє щастя на пізніше, на вічність у небі. Вони, як сам Христос каже: "Вибирають кращу частку, яка від них не відійметься". Треба петровим християнам і нашим католикам вміти дати добру і справжню відповідь отим усіх горопахам, що так поверхово і так по-тваринному розглядають посвячене в монастирі Богові життя!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

"І кожний, хто задля імені мого покине дім, братів, сестер, батька, матір, жінку, дітей, поля, в сто раз більше одержить і життя вічне матиме в спадщину. Багато з перших будуть останніми, а останні - першими".

Мт. 19, 29-30

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ:

Загальний: ЩОБ УСІ ЛЮДИ ДОБРОЇ ВОЛІ ВІДКИНУЛИ ПОЛІТИКУ НЕНАВИСТІ, ДИСКРИМІНАЦІЇ І НЕТОЛЕРАНТНОСТІ (Поблагословлене Святішим Отцем).

У грудні християнський світ, в тому числі і православні греки вшановують народження Божого Сина у Вифлеємі. Ангели над вертепом співали "Славу на висоті Богу і людям доброї волі мир..." І саме цю думку підхоплює цей намір. Він закликає усунути з громадського життя три речі: ненависть, поділи і нетерпимість.

1. Ненависть

Любов та ненависть - це два головні людські почування, сантименти. Вони, властиво, домінують, верховодять людиною. Зрозуміло, що порядна

людина плекатиме любов, а ненависть тільки в особливих випадках. Маємо всіма силами ненавидіти гріх та усе, що до нього веде, бо він Богові мерзота, а нам найбільша страта та шкода.

Ненавидіти ближніх не має жодного сенсу й користі. Інші теж мають право на добре життя, як і ми. Тим більше, що вони нам не шкодять жити за людським і Божим правом. От візьмемо такий приклад: чи українці йдуть на російські корінні землі і там насаджують свою мову чи культуру або й свої звичаї та порядки? Ніколи цього не було. Чи в Російській Федерації паспорти є двомовними, як от по-українськи чи по-російськи і по українськи чи по-узбецьки? Але там понад 15 мільйонів українців. У самій білокаменній Москві їх є мільйон... Навіщо тоді пхатися на чужі землі і до чужих хат. Це саме можна сказати і нашим західним сусідам та й південним і одним, і другим, і третім. Братиславським, будапештським і бухарестським... Ми ж до вас не пхаємось, живіть та й давайте собі раду як завгодно. Тоді чому ж ви увесь час зітхаєте за чужим і не вашим?!

2. Дискримінація-поділи

Ось такий приклад: північний сусід вимагає повернути Крим, бо їхня "исконно русская земля", але ми не претендуємо на Кубань, Курську, Воронежську області, Сірий та Зелений Клин і Архангельську область, де уся земля засіяна кістьми нашого брата. А Петербург? На чиїх кістках він стоїть?! На козацьких! Чому ж тоді наші люди змушені бути другорядними громадянами навіть у власній хаті? Чому до них навіть в державних установах та війську звертаються чужой мовою? Хто таке бачив? Або чому радіо та телепрограми не транслюються повністю державною мовою, як це діється в усьому цивілізованому світі? Це дискримінація і ті, що від неї залежать, повинні її ліквідувати, а усі громадяни повинні вимагати свої природні права. Де ж тоді ота оспівана свобода та справедливість, і навіть прославлена соціальна доктрина Церкви? То їх для нас нема, що ми якісь парії світового суспільства?

3. Нетолерантність-нетерпимість

Це бачимо часто і не треба їхати аж до Боснії чи до Чечні або ще в подібні місця. Ви чи ваші батьки будували храм Божий і часто ще стоїть питання про те, що ця пам'ятка належить, наприклад, Отцям Василіянам, і ви не маєте права до того у своїй власній країні? А інші віросповідання заграничних юрисдикцій мають повні права і усякі свідки вільно собі гуляють, як по нічиїй землі?

Якщо йдеться про права, то повинні їх мати усі віровизнання. Можна латинникам мати на українській території цілу сітку церков та установ, але українські католики мусять тулитися в дзвініці. І то в столиці держави, де навіть посол чужої держави, українець, коли хотів по-своєму помолитися, мусів стояти на вітрі, на дощі та холоді чи спеці? Де ж та ославлена хартія людських прав і демократія? Та не може одне віровизнання бути зіпхане прямо до ями з дороги?!

У деяких державах, як кажуть, церква відокремлена від держави. Гаразд. Тоді чому держава розпоряджається церковними спорудами, а не Церква, що до неї ці споруди належать та її вірні, які ці храми збудували чи набули? То це толерантність чи нетерпимість і відверта дискримінація?

Ще є багато інших видів і нетолерантності, і дискримінації, але й цих достатньо, щоб пояснити думку цього наміру.

Місійний: ЗА ПОКРИВДЖЕНИХ ДІТЕЙ

Тут йдеться про дітей, які терплять різного роду насильства. А це діється передусім в родині. Візьмімо за приклад родину пияка. Діти там переживають просто пекло майже щодня. Вони не лише обідрані, але й перестрашені поведінкою нетверезого батька. Так само, коли родичі не живуть в злагоді, то все проявляється відчутно на потомках і вельми є нещасні отакі діточки.

Інший рід насильства над дітьми - це моральні. Наприклад, школи, де нині ніби не б'ють і тілесно не карають. Але коли там висміюють рідну мову дітей, яку вони засвоїли вдома? Це діється у тій же діаспорі і можна про це написати цілі томи страхіть. От дитина дуже добре вчиться і має вже закінчувати початкову школу. І отримує негативну оцінку та й мусить ще рік вчитися. А в зошитах з іспанської мови має самі тільки найкращі оцінки. Коли я пішов інтерв'ювати, то така моральна садистка сказала: "А він вдома говорить іншою мовою..." От яке моральне насильство над українською дитиною...

Теж насміхаються над віровизнанням дитини. За комуністів як то було тяжко дітям, коли мусіли слухати отої безконечної катеринки, що "Бога нема" і тому подібне. Нині це діється, але в куди підліший і прихованіший спосіб.

Не будемо говорити про те, скільки насильства терплять діти (і то часто неповнолітні) через різні воєнні порахунки в Боснії та інших сторонах світу. Молімся, й заступаймося за покривджених дітей.

Місцевий: ЩОБ ЖИТТЯ ДИТИНИ МАРІЇ У ЄРУСАЛИМСЬКОМУ ХРАМІ НАПРАВЛЯЛО НАС ДО ЩОРАЗ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ БОЖОЇ ВОЛІ І ПОКІРНІШОГО СЛУЖІННЯ ВСЕВИШНЬОМУ.

Свято Введення у храм Пресвятої і Пречистої Діви Марії нас виховує. Діва Марія від малої дитини намагалася виконувати Божу волю. А виконувала її через накази своїх виховниць та інших, які в різний спосіб були виразниками Божого бажання для неї.

Ми, перебуваючи також між людьми, маємо щодня нагоду прислухатися до того, що вимагає від нас Бог через родичів, зокрема тоді, коли вони нам радять на добре, і стараються з нас зробити добрих, бездоганних християн. Це велика ласка і честь для нас.

Хоча нераз важко підкорятися іншими, але за це ніколи не будемо жалкувати, а, навпаки, колись зрадіємо, що не втратили нагоди зробити добро і подобатися Богові. Не чекаймо, щоб сам Господь виявляв нам своє бажання. Він цього не чинив навіть з такими дорогими Йому особами, як з самою Пречистою Дівою. Отож, нехай Пресвята стане нам прикладом і заохотою!

Покровитель на грудень - святий отець МИКОЛАЙ (19.12)

Він великий чудотворець і мироточець. Про нього знає увесь християнський світ і від нього донині люди отримують Божі дари та й допомогу в різних бідах і клопотах. Діти вчаться милосердя і зустрічаються з християнською містикою через оті давання подарунків під подушку чи й на сцені. Молімся до нього. Він усім людям допомагає і нам допоможе!

НОВІ ОБРУЧНИЦІ ІСУСА

У мальовничій місцевості селища Брюхович, на одній із затишних вулиць розмістився контемплативно-адораційний монастир Сестер Чину Святого Василія Великого. Красивий старовинний будиночок монастиря зі скляними терасами оточений зеленню саду. На грядках обабіч тераси майорять барвисті осінні квіти. Всюди відчувається затишок, дбайлива праця монахинь. Неподалік від обителі стоїть статуя Пречистої Діви Марії. У цьому благословенному місці витає дух молитви, сповнюючи серця миром і спокоєм, Божою благодаттю. Щоденно з уст і сердець монахинь линуть щирі молитви за нашу Церкву, за український народ, за мир в усьому світі.

НА СВІТЛИНІ: кандидатки перед облечинами.

Слід сказати, що це єдиний в Україні контемплативно-адораційний монастир. Його покровителем є святий пророк Ілля. Ця чернеча обитель почала діяти ще в 1926 році за дозволом митрополита Андрея Шептицького. Не оминула її гірка доля принижень та переслідувань в роки сталінсько-більшовицького терору. Великі випробування випали на долю старших монахинь - Сестер Василіянок, які жили в підпіллі. Ці спогади болем відлунюють і в серці настоятельки цього монастиря - преподобної матері Андреї. Мабуть, тільки сильна віра в Бога, постійні молитви кріпили душу, вселяли надію, що колись знову відновиться життя в чернечих спільнотах. І цей довгожданий час настав. Україна стала незалежною державою. Почали відновлюватись з руїн церкви, монастирі, завирувало нове життя в чернечих спільнотах.

За провидінням Божим прибуло молоде поповнення дівчат, які прагнули в особливий спосіб посвятитись на службу Богові в контемплативно-адораційному монастирі.

Першими його кандидатками стали п'ять осіб з України та Моравії (Чехія). Добрим прикладом наслідування для них стала мати Андрея. Вона оточила кандидаток справжньою материнською любов'ю, опікою,

зуміла вселити в їхніх серцях вогонь любові до Ісуса, дух молитви, посвяти, жертовності.

І ось вперше за всі післявоєнні роки тут відбулась велика урочистість - облечини трьох молодих кандидаток.

У просторій каплиці колишнього Будинку відпочинку с. Брюхович зібралось чимало людей. Серед них - Сестри Чину Святого Василія Великого, Сестри Святого Йосифа, батьки, рідні кандидаток, молодь. Всі погляди звернені на князівен торжества - щасливих, одухотворених кандидаток в пишних білосніжних шатах наречених з букетами білих гвоздик.

Розпочинається урочиста Свята Літургія, під час якої високодостойний отець професор Йосафат Воротняк, ЧСВВ проводить обряд облечин. Кандидатки проходять біля престолу, віддають глибокий поклін Ісусові в Пресвятій Євхаристії, лягають на землю, що символізує їхнє відречення від всього земного. Отець Йосафат здійснює обряд постриження монахинь, вручаючи чернечий одяг. Монахині іменуються новим духовним іменем. Мирослава Безпалько отримує ім'я Маркіяна. Дві кандидатки з Моравії при облечинах обрали духовні імена Михаїла (Марія Відова), Марія (Іванна Козлікова).

Їм вручили духовні мечі - вервички, щоб постійно молилися до нашого Спасителя - Ісуса Христа і Пресвятої Богородиці. В очах молодих монахинь сяє радість. Вони стали обручницями Ісуса Христа. В руках новооблечених Сестер яскравим світлом спалахують свічечки, прикрашені зеленню та білою стрічкою. Це світло символізує вчення Ісуса, яке мовби просвічує душі людей.

Віднині молоді монахині житимуть новим життям, сповненим посвяти Богові, молитвами за рідний край, нашу Україну, кращу долю нашого народу. Нехай благословить їх Господь у їхньому покликанні на нелегкій стежині монашого життя.

Ольга КРАК

З ПОТОКУ НОВИН

* * *

У 1981 році на острів Таїті, найбільший з островів французької Полінезії, прибули дві канадські сестри-монахині із контемплативного (затворницького) Чину Сестер Святої Клари, яких називають кларисками. Вони відкрили там перший контемплативний монастир і згодом до них приєдналися інші монахині з того ж Чину. Строге життя контемплативних монахинь проходить у постійній молитві, покуті, пості, праці та відмежуванні від зовнішнього світу. І ось нещодавно їхні ряди поповнились першою монахинею з Таїті - довічні обіти посвяти Богові склала молода таїтянка, сестра Марі-Жаклін від Пресвятої Євхаристії, яка походить із скромної, трудолюбивої і зразково побожної сім'ї з міста Папеете.

РАДІО ВАТИКАН

ПРО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Варшава, 5.4.1930
Ф. 408, 10 стор. 563, аркуш 99

Високопреподобний Отче Добродію!

Відносно до бажання Всечесного о. Добродія маю честь донести наступне: Вельмипреподобний о. Митрополит граф Шептицький вступив до Василіянського Чину на новіціят у Добромилі у квітні 1888 р. на 24 році життя. Я знову вступив до того Чину в Добромилі 7 серпня 1888 р. і був у тім законі до 28 лютого 1889 р. За той час мав я щастя бути на новіціяті разом з Преосвященним о. Митрополитом. Це було перед 42 роками.

Спогади з того часу, які відносяться до особи Екселенції о. Митрополита є менш-більш наступні: на новіціяті о. Митрополит як новик з-поміж усіх новиків тих наймолодших ставився з великою скромністю та надзвичайною услуженістю і кожному з них служив радою. В часі щоденних рекреацій будь-якою темою розмов Їх Екселенції було релігійне питання в Росії, а зокрема питання наверненя росіян на греко-католицький обряд. Говорячи про це, Їх Екселенція завжди запалювався і переймався цим питанням. Нераз так говорив: "Був я в Києві, у Москві і т. д. Я переконався, що простий російський народ вірить у ті самі церковні догми, що й католицький народ. Тільки урядова Росія робить різницю між греко-католицьким і православним обрядом. Задля того я певний, що за 20 років ціла Росія буде католицькою". При тих словах Їх Екселенція горів і переймався до глибини. Значиться, говорив про це все з глибокого переконання.

Говорячи про цю справу, Їх Екселенція часто згадував російського письменника Ковацкого, що власне вмер у Росії в травні 1888 року. Згадував часто теж про російського письменника Соловйова. Раз з моїх уст впали такі слова: "Отці Василіяни мають монастирі тільки в східній Галичині". Ті слова почув Їх Екселенція і зараз дав мені на це відповідь: "Так завжди не буде, прийде час, що Отці Василіяни матимуть монастирі в Росії і будуть в Росії місіонарями". Нераз згадував про свої подорожі перед вступленням до оо. Василіян до Риму, Берліну, Відня і т. д. Пригадую собі теж, що Їх Екселенція перед вступом до Чину Отців Василіян поїхав в Рим просити папу Лева XIII благословення, про що писали тодішні крайові часописи. Отак собі пригадую Їх Екселенцію. Залишаюся з найглибшою пошаною до Всечесного о. Добродія.

Д-р Віктор Слізюк.

Конверт заадресований: Всечесний о. Жевускі; Варшава, вул. Капуцинська, 19. В додатку - візитівка д-ра Віктора Слізюка.

Львів, 20.III.1931 р. Архів Його Екселенції Митрополита А. Шептицького. Палата Митрополича. Лист звірений з оригіналом завідувачем Митрополичого Архіву у Львові І. Шендриком.

о. Дам'ян БОГУН, ЧСВВ.

БЕЗ БОГА - НІ ДО ПОРОГА

За повідомленням АРІ власністю УГКЦ на Івано-Франківщині є 423 храми. З 1988 по 1994 рік греко-католики області збудували 32 храми. У даний час споруджується ще 55 церков. Відроджуються і розбудовуються монастирі. Зокрема, монастир Христа Царя Чину Святого Василія Великого в Івано-Франківську. Будований наприкінці 20-х - на початку 30-х років за сприянням і допомогою владики Григорія Хомишина, монастир відновив свою діяльність у 1990 році. А що за радянських часів приміщення монастиря було переобладнане під школу, його сьогоднішній управі доводиться переробляти все заново. Великих коштів та зусиль потребувала і реставрація Церкви Христа Царя при монастирі, адже в приміщенні цього храму кілька десятиліть були склади. Сьогодні храм на Майзлях обслуговує мікрорайон, де мешкає 30-40 тисяч парафіян. Правда, на Богослуженнях буває не більше двохсот чоловік. Чимало приходять до св. Сповіді і св. Причастя.

Минулого року на Покрову звідси починався процесійний хід з вервицями - священики, монахи, парафіяни ішли до катедри, відмовляючи вервицю, розмірковуючи над подіями з життя Ісуса і Богородиці. До речі, жовтень вважається місяцем вервиці, яку монахи називають мечем духовним, регулятором духовного життя.

-.Злий дух не допускає людей до відмовлювання вервиці, бо вервиця це і зброя проти диявола, і ключ до неба, і вінець Матері Божій, особливо, якщо відмовляти повну вервицю, - говорить отець Йосиф Холод, ігумен монастиря Отців Василіян.

Переді мною книжечка "Як молитися на вервиці" (Львів, видавництво Отців Василіян "Місіонер", 1995). Її (та й багато іншої духовної літератури) можна придбати в кіоску при монастирі Христа Царя.

- Кожна така книжечка здатна відчинити людині таємницю з обставин її життя, - пояснює отець Холод. - Прочитайте хоча б "Наслідування Марії". Ця книжечка змальовує чесноти Матері Божої, яка ніколи і нічим не образила Бога... Чому б нам не брати з неї приклад.

Звичайно, для монаха молитва на вервиці є своєрідною абеткою духовного життя. Але зі світських людей мало хто знає, що Пречиста в XIII ст. дала св. Домінікові і св. Симонові обітниці, які на початку XX ст. доповнила у Фатімі. Згідно з цими обітницями кожен, хто вірно відмовлятиме вервицю, одержить охорону Матері Божої і великі ласки Божого милосердя. "Все, що проситимеш через вервицю, одержиш", - обіцяє Пречиста.

- В моїх околицях, - розповідає о. Йосиф (а він родом з с. Звиженя Бродівського району на Львівщині), - одна жінка щиро молилася на вервиці за щасливу смерть. Були то для нашої Церкви важкі часи. Храми були зачинені, священиків радянська влада порозганяла. Але сталося так, що саме тоді, коли та жінка заслабла, приїхали до села отці. Жінка зібралася на силі, пішла на Службу Божу, висповідалася і, діставши розгрішення, померла на руках у священика. Інша жінка щиро молилася на вервиці за навернення свого чоловіка, безпросвітного пияка, і перемогла нечистого...

Медична освіта дала мені зовсім інше розуміння механізму алкогольної залежності, а відтак і способів боротьби з цим загрозливим соціальним лихом. Думаю, що для багатьох читачів теж будуть несподіванкою міркування о. Йосифа про те, що горілка - чортове молочко, а пияк - людина, опанована злим духом. До того ж чимало пияків кінчають життя самогубством, а це - прямий шлях до пекла. Хоча, здавалось би, що тут злого: ну, вип'є людина чарочку - другу... А відтак не знає куди від себе подітися. Шукає екстрасенсів, кодується, "підшивається", навіть не здогадуючись, що вихід з ситуації дуже простий: треба зібрати в кулак рештки своєї мужності, піти до церкви, висповідатися, покаятися і прийняти св. Причастя.

- Злий дух боїться підступити до людини, яка мала в своїх устах кров Христа, - пояснює о. Йосиф.

Ми розмовляємо про екзорцизм (виганяння злого духа молитвою і постом з благословення єпископа), про звільнення від наврочень і чар.

- Обереги людини: хрестик, образок, свята вода... Іде людина з дому, нехай перехреститься святою водою, - радить ігумен.

- Дуже допомагає св. отець Миколай, особливо в дорозі, а в складних життєвих обставинах - апостол Юда Тадей. Благословення Боже сходить і через молитви, які священик промовляє при посвяченні приміщення. Надзвичайно велику силу має святий хрест, але носити його як прикрасу на оголених грудях чи у вусі - гріх. Та й жартувати зі святими образками і медаликами не можна... Пригадую одну дуже сумну історію. Бабуся подарувала внукові посвячений медалик, аби він оберігав його в армії. Та внук подумав: навіщо мені ця бляшанка, і вкинув медалик у гноївку... Проминули літа. Хлопець повернувся з війська, одружився, з'явилося двійко дітей... Якось, коли батько з матір'ю відлучилися з дому, діти, забавившись, потонули у гноївці... "Це я потопив власних дітей, - каявся на їхньому похороні нещасний. - Це все через той медалик, який я вкинув у гноївку..." Як бачимо, покута починається з усвідомлення гріха... Але скільки людей, які в зрілому віці приходять до сповіді вперше, переконані, що не мають ніяких гріхів... Не вбив, не вкрав, - отже, безгрішний?.. Та, виявляється, що занедбувати молитву вранці і ввечері - гріх, не відвідувати Богослужіння - гріх... Кожна заповідь має свої вимоги, але найбільша слабкість людини - все-таки, її відхід від Бога, а відтак і зарозумілість, погорда, егоїзм...

Місіонери, видавці, проповідники-отці Василіяни з давніх-давен роблять дуже багато для України. Їхніми молитвами викуплена і освячена наша незалежність. І хоч Церква сама живе на людських пожертвах, отці завжди допомагають тим, хто потрапив у скруту. Дух Святий підказує їм, як вони повинні чинити в кожному конкретному випадку. "Я є світло для світу", - завжди промовляє до них Христос.

- Це світло світить уже дві тисячі років і ще ніхто не зайшов у темряву, тримаючись цього світла, - о. Йосиф дарує посвячені образки, домовляється про співпрацю.

- Без Бога ні - до порога, - нагадує. - Людина без Бога дуже самотня і нещаслива. У кожної людини свій дар покликання, але абсолютна істина - Бог.

Неоніла СТЕФУРАК

СУМНИЙ МАРТИРОЛОГ

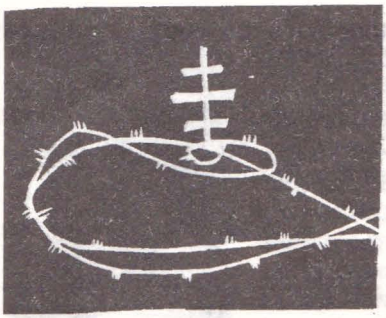

Під таким заголовком були поміщені мартирології Отців Василіян ("Місіонар", 1995, № 3-5), а відтепер будемо публікувати відомості й про інших, які зазнали переслідувань за Українську Католицьку Церкву.

Цим разом про Сестер Студиток. Спочатку кілька слів: хто вони, звідки взялися і коли?

Про це свідчитиме Сестра Студитка Гнатів Хризантія Марія. У своїх споминах вона записала: "1920 року до села Якторова прибув на парохію о. Зенон Калинюк, безженний, дуже ревний священик. Він спочатку був у Любінці. Там для допомоги при церкві підготував кілька дівчат, з яких думав створити законне згромадження, щоб не тільки опікувалися дітьми, а й старших підучували молитов, правд віри та дбали про порядок у церкві. З них три приїхало до Якторова, потім до них приєдналися ще три. О. Калинюк розказав про свої плани Преосвященному Митрополитові Андрееві Шептицькому. Митрополит виділив на цю ціль площу, що була коло церкви разом з будиночками, які там стояли. Один з тих будиночків дівчата вирішили прилаштувати під монастир. Завзято всі взялися до праці й помагали майстрові. Без великих видатків за два роки дім був готовий.

Спочатку бідували. Жили з городу. Батько сестри Анізії, побачивши таку біду, привіз з Любіня фіру, загружену продуктами, та корову. Справи покращилися. Помагав чим міг також о. Калинюк, щось люди приносили й сестри не розбігалися. Як дім був вже збудований, на свято Покрови Пресвятої Богородиці 1924 року о. Климентій Шептицький, ігумен Отців Студитів з Унева посвятив цей дім, а сестрам дав монаше облечення й назвав їх студитками. О. Калинюка вже не було, бо він ще 1923 року отримав інше призначення. На науку і Службу Божу щотижня приїздив о. Климентій або хтось з Отців Студитів".

Згромадження сестер невпинно зростало і перед війною воно мало 70 членкинь з обітами і 20 новичок. Сестри виховували 30 сиріт. Новичками займалася спочатку с. Йосифа Вітер, а згадана вже Анізія була настоятелькою.

Від 1926 р. було вже більше домів і головною настоятелькою о. Климентій призначив с. Йосифу, а намісницею - с. Анізію.

Диявол старався знищити справу Божу й після 1939 року влада арештувала с. настоятельку Йосифу, а доми відібрала. Тоді були арештовані ще дві сестри: Магдалина і Кипріяна. Сестра Йосифа 1946 року була ще раз арештована і просиділа до 1953 року.

За що Сестер арештовували?

Наприклад, **с. Любов** дала в лікарні хворому побожну книжку і відсиділа протягом 1946-1954 рр.

С. Моніка Ребрик вчила дітей катехизму і відсиділа протягом 1957-1959 рр.

С. Теодора Мак за те, що була настоятелькою монастиря сиділа у в'язниці протягом 1947-1959 рр.

С. Азарія Пелюх за те, що до вмираючого в лікарні привела священика, поплатилася ув'язненням в 1950-1957 рр.

С. Тереза за подібне сиділа в 1949-1954 рр.

Їм всім Бог дав силу, щоб повернулися на рідну землю і тут повмирали. Одна ще живе. Це Канюка Ксенія Марія. Сьогодні Сестри продовжують жити згідно зі своїми конституціями та даними Богові обітами. Щасти їм, Боже!

о. Дам'ян БОГУН, ЧСВВ

З ПОТОКУ НОВИН

ПРОВІНЦІЙНА КАПІТУЛА СЕСТЕР ЧСВВ

Вона відбулася 26 жовтня цього року. Розпочалася Архієрейською св. Літургією, яку правив Владика Василій Медвіт, ЧСВВ у співслуженні з о. Йосафатом Воротняком, ЧСВВ та о. Йосифом Андріїшиним. На Капітулі обрано протоігуменю - сестру Констанцію Сенюк, ЧСВВ та провінційних дорадниць - Сестер Теофілу Рудку (заступниця провінційної настоятельки), Софію Городецьку, Серафиму Сало та Єлену Шикітку. Для нового провінційного уряду благаємо щедрих Божих ласк і многих літ.

о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ

НА СВІТЛИНІ: учасники Провінційної Капітули Сестер ЧСВВ у Львові.

У БОЖІЙ ВИННИЦІ

Чому люди не люблять Бога? З усіх притч Ісуса випливає те, що більшість від Бога свідомо або несвідомо відвертається. Бог насадив виноградник, наче Він створив для них цілий світ і послав їх його обробляти. Але вони не хочуть віддати плодів, б'ють підряд Його слуг, потім вбивають і Його власного Сина, надіючись, що вже більше ніхто не буде їх тривожити. Господь кличе на весілля і всі підряд відмовляються, знаходячи тисячі причин: оженився, купив поле, має випробувати волів, пішов торгувати і подібне кажуть: "Прошу Тебе, виправдай мене!" Бог роздає таланти, але багато ці таланти закопують і не хочуть їх використовувати, бо спати легше. Він готує радісне весілля - зустріч з Обручником, але половина наречених Його не чекає і їхні світильники гаснуть.

Люди не люблять Бога, бо себе більше полюбили, ніж Бога. Недавно була розмова одного віруючого хлопчика з невіруючим офіцером. Офіцер сказав: "Я припускаю, що Бог створив світ, бо світ мусів якось починатись, а сам себе не міг створити... Однак не розумію, навіщо Він створив чоловіка? Навіщо?" "Щоб Бога пізнати, щоб Бога любити, Богу служити... а по смерті бути спасенним". "А навіщо це?" - було нове запитання офіцера.

Так можна питати: навіщо нам потрібні батько, матір, жінка, діти, навіщо сонце, навіщо поле, ліс, квіти, птахи і т. д... і т. д... Лише пияк, зустрічаючись з горілкою або вином, не питає, навіщо це. Він просто це любить і не може без того жити.

Якщо Бог так далеко від розуму та серця, якщо Він зовсім не притягує, тоді зрозуміло, що перш за все будуть ненавидіти тих, які говорять про Бога або люблять Його. І буде надумано тисячі правдивих і неправдивих історій, щоб ненавидіти Церкву, священиків, побожних людей та представити їх спотворено... І будуть їх обминати, щоб не заразитись їхньою вірою, їхнім ідеалізмом.

А потім згадайте тих стареньких бабусь, дідусів, які немічних напружують всі сили і йдуть до Церкви, гаряче моляться, приносять величезні жертви, щоб лиш бути з Богом, щоб насититись Його любов'ю. Як важко у наш час розуміти мучеників, ісповідників, людей, що зрікались не лише спокою, але і честі, життя, здоров'я лише для того, щоб догодити Богові, любити Його понад усе. Виявляється, що Бог вимагає якраз такої любові, яка є понад усе, яка ставить Його на першому місці. Люди з маленькою любов'ю, з вузеньким серцем; люди, що всіх судять, всіма гордують; люди, які шукають тисячі причин лише для того, щоб не вірити, не любити, залишаться назавжди малесенькими людцями, без щастя і радості. Без Того, хто один може заповнити голод нашого серця, Кого можна буде любити не годину, не дві, а цілу вічність... Небагато зрозуміють актрису Васильєву, яка в Москві нещодавно залишила театр,

бо заявила, що прагне ціла посвятитись Богові. В світі, де робиться стільки зла, вона вже більше не зможе сміятись, не зможе поводитись так, як "на бенкеті під час чуми", бо "молитва - це перша і найголовніша робота".

Молитва - це не так робота, як саме джерело життя, саме світло, сама сила, в якій можна краще жити, краще все бачити, мати терпеливість і любов, щоб все легше зносити... Отже, жити гідним людини життям. Бо якщо ми створені на "образ Божий і Божу подобу", то мусимо перш за все наповнитись Його духом, полюбити Його понад усе, а в Ньому зможемо любити все інше. Пригадаймо собі добре, де родяться гріхи, звідки походить ненаситне прагнення багатств, гнів і ненависть, де джерело воєн, розпусти, та всього того, чим наповнена наша земля? Це той людський дух, повний гордості і самолюбства, повний осуду та нетерпимості до наших ближніх, жадання присвоїти все собі, все використати лише для себе. В серпні 1995 року біля Красноярська в Росії зловили двох молодих людей-сатаністів, які принесли у жертву 16-літню дівчину. І зізнались, що їхня секта принесла вже у жертву 30 таких людських життів, а насильств та інших гріхів - без кінця. І все це вони розказували з цинічною відвертістю, мовби це так мало бути. Отже, зрозуміло, що "князь цього світу засліпив їхні очі".

Певно, що нас кольне у серце неприємна думка: "Чому Бог таке допускає?" Відповідь буде не легко нам сприйняти: щоб визволити нас від нас самих. Щоб ми не вважали, що можемо щось осягнути без Божої помочі, не поборюючи свого самолюбства, свого лінивства, своєї пожадливості... Якщо нас Бог створив для такої великої цілі - стати подібними до Нього, то мусимо позбутись всього того, що нам заважає у цій любові.

Отець Арупе, головний настоятель єзуїтів, відвідав одне місто в Америці, де живуть найбідніші люди. Там все заливає вода і на вулицях багато болота. Коли багаті втекли звідти, то бідні живуть лише в дочасних хатинах. І коли він проповідував у скромній церковці, озвався один бідний чоловік: "То це ви настоятель того священика, який нас навчає у цій церкві? Хай буде благословенний стократ, бо він нас навчив прекрасної речі: любити ворогів. Я зізнаюся, що носив у кишені вже два тижні ніж для того, щоб убити мого ворога. Отець мене переконав, що треба простити. І я купив морозиво, пішов до свого ворога, і ми поділили його між собою та стали найліпшими приятелями".

Бог вимагає від нас чимало: і прощати, і переносити всякі труднощі, і відректись від приємного. Деколи це так важко, мовби виривав око, або відривав руку чи ногу, але зате дає нам так багато доброго і красивого, що це все сторицею нагороджується... Божа винниця - це цілий наш світ, де всюди, у всьому можна служити Богові, але Бог мусить бути попереду - в нашому розумі і нашому серці. Але зрозуміймо: якщо Бог сотворив цей світ, то створив його так, що Господа ніде не можна обійти. Тому ще св. Августин сказав дуже влучно: "Хочеш втекти від Бога, то втікай до Нього". Іншої дороги для його створіння нема. Пекло теж тому таке жахливе: там буде мучити всіх ненаситне бажання Бога! Тож краще вже тепер вчитись гасити цю спрагу.

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

НА СХОДІ УКРАЇНИ

Дивно, але тепер є чому повчитись в житті Греко-Католицької Церкви на східній Україні, як в духовних провідників, так і в звичайних людей. Надзвичайна ревність священиків гідна здивування і доброї заздрості. Незважаючи на особливі обставини духовного занепаду життя Церкви на сході України, під проводом о. Мирона збудовано церкви і особливо вшановується євхаристійне життя в церкві, запроваджено і успішно працює "Марійська дружина", "Апостольство молитви", щодня священики займаються катехизацією дітей, оскільки бракує на цю справу сестер-монахинь. Тому будуть діяти катехитичні курси на сході України з вишколу світських осіб для рятунку з бурхливого світу дітей і молоді, яка, шукаючи задоволень від життя, "летить" з великою швидкістю на "слизьку" дорогу цього світу. А сектанти, використовуючи духовний вакуум у суспільстві, через брак священиків, монахів і монахинь, духовної літератури, горнуть до себе велику частину молоді і затруюють життя своїми проповідями по вокзалах, поїздах, по домах, розповсюджуючи успішно свою кольорову, багаточисельну літературу.

Також "успішно" працює секта сатаністів, викрадаючи назавжди душі від Бога. Проте є на сході України надзвичайно ревні люди у справі піднняття духовного життя і рятування душ людських. Втомлені за цілий день від збирання картоплі і впорядкування свого домашнього господарства, збираються до новозбудованих церков люди в селах о 20.30 год. ввечері і відмовляють спільно вервицю, а о 21 год. беруть активну участь в Службі Божій, де кожна людина приступає до святого Причастя. І так щодня до церкви приходить приблизно 30-40 осіб. Люди надзвичайно задоволені, адже не одна пара в похилому віці тільки тепер за приїзду греко-католицьких священиків: о. Мирона, о. Василя, о. Миколи, о. Василя з м. Донецька, о. Софрона, змогли отримати святу тайну вінчання, хрещення, першого святого Причастя, освятити домівку свого помешкання, почути правдиве Слово Боже. В цих священиків можна повчитися надзвичайної ревності, шаленої беззастережної любові до Бога і ближнього, сміливості, геройства, самопожертви і великого бажання та праці над рятуванням людських душ. Нелегка їхня праця, з багатьма труднощами. Але їхні добрі діла йдуть вслід за ними і правду нічим не прикриєш. Її видно, навіть неозброєним оком. Залишаючи на деякий час свої сім'ї, малих дітей о. Микола, о. Василь і о. Василь з м. Донецька поїхали за голосом Божим на схід України, щоб рятувати нещасних людей від вічної загибелі, потішити Божим Словом. І навчити, незважаючи на обставини життя, забувати про себе, аби тільки Царство Боже ширити.

"Жниво велике, а робітників мало". Нехай Господь Бог зішле великі ласки на цих священиків, а Мати Божа завжди опікується ними, так як і вони прославляють Серце Ісуса і Марії.

сестра Альфонса, ЧСВВ

ПРОЩА ДО ГРУШЕВА

Ще за часів "перебудови" у колишньому Радянському Союзі село Грушів на Львівщині уславилося тим, що у місцевій церкві впродовж кількох тижнів щоденно з'являлася Пресвята Богородиця. Ця новина миттю розповсюдилася серед людей, і вони активно здійснювали паломництво до цього святого місця, незважаючи на перепони тоталітарної влади. Об'явлення Богоматері підготувало підгрунтя для краху цієї системи і стало імпульсом для відродження УГКЦ.

Від того пам'ятного 1987 року до наших днів спливло чимало часу. Посттоталітарна епоха змінює світогляд людей, переосмислюється значення релігії в житті суспільства. У Грушеві в жовтні минулого року засновано Апостольсво молитви на вервиці. Місійне згромадження ім. св. Кирила і Методія, яке очолює Йозеф Марія де Вольф, будучи фундатором новоствореного Апостольства, прагне організувати та вести міжконтинентальне Апостольство вервиці за єдність церкви.

13 жовтня цього року виповнилася річниця Апостольства. Того дня по дорозі до села Грушева можна було бачити довгий ланцюг автобусів, на яких приїхали не тільки мешканці Галичини, але й паломники нашої Церкви з Вінниці, Донецька та сусідньої держави Білорусь. Високі церковні достойники, серед яких Івано-Франківський Владика Софрон Дмитерко, Коломийсько-Чернівецький Павло Василик та Самбірсько-Дрогобицький Юліан Вороновський, правили Архієрейську Літургію у співслуженні з численним духовенством УГКЦ. Тема проповіді Владики Софрона Дмитерка стосувалася тієї події, яка відбулася 78 років тому у вже славнозвісному португальському місті Фатімі. Тоді Матір Божа з'явилася трьом місцевим дітям і виголосила через них настанову для цілого людства: "Моліться щоденно на вервиці, й Росія навернеться". Небесна Покровителька передбачила другу світову війну та довге панування комунізму. Владика вважає, що Грушів має право іменуватися "українською Фатімою", бо саме у цьому селі 70 років після Фатіми знову з'явилася Богоматір.

Після закінчення св. Літургії прозвучало ще кілька промов. Апостол молитви на вервиці Й. М. де Вольф виступив з приводу річниці Апостольства. Він не вдавався до святкової патетики, а висловив кілька слушних зауваг. Добродія з Німеччини хвилює поділ та міжконфесійні конфлікти в українській Церкві. Трагічні події 18 липня на Софіївському майдані під час поховання патріарха Православної Церкви В. Романюка нанесли значної шкоди авторитетові України в світі. Також п. де Вольф критично оцінив різного роду заборони щодо молитви на вервиці. Адже там, де вервиця, панує любов. Голова місійного згромадження окреслив напрями майбутньої праці Апостольства.

В одній зі своїх енциклік папа Лев XIII вбачав у молитві на вервиці "чудовий середник просити Марію про вирішення проблем нашої роз'єднаної братії". Скористаймося і ми цим чудовим середником. Бо розбрат завдає нині чимало шкоди нашому суспільству та Церкві.

Ігор СКЛЕНАР, м. Львів

•

••

•••

НА СВІТЛИНАХ: • *виступ И. М. де Вольфа;*
•• *учасники прощі;*
••• *під час Архієрейської Літургії.*

ЧЕТВЕРТЕ БЕРЕСТЕЙСЬКЕ ЧИТАННЯ

Воно започаткувало другу половину цього наукового заходу, присвяченого 400-літтю поєднання Київської Церкви з Римським Престолом. Напередодні відкриття цього циклу читань вийшли друком "Матеріали Перших "Берестейських читань" (редактор Борис Гудзяк, співредактор Олег Турій). До видання увійшли тексти чотирьох доповідей та дискусій (всі, що відбувалися у Львові, Києві та Івано-Франківську) і слово - призадума Високопреподобного архимандрита Любомира Гузара, виголошене напередодні відкриття Перших читань та "Артикули, що належать до з'єднинення з Римською Церквою" (документ з XVI ст., ідейним натхненником якого був видатний український церковний діяч Іпатій Потій). Редагуючи тексти та усні виступи, редактори намагалися зберегти стиль оригіналів, щоб передати динамічний характер та живу атмосферу читань.

Нове видання цікаве тим, що читач має можливість вперше познайомитися або поглибити свої знання про діяльність нашої Церкви у XVI-XVII ст. Адже науковий пошук відповідей на безліч питань у цьому збірнику допомагає збагнути ті процеси, які відбувалися в середовищі Церкви у ті далекі часи і які невід'ємно пов'язані з загальноєвропейськими процесами.

Протягом 2-7 жовтня Четверті читання відбулися у Львові, Києві та Луцьку. Актовий зал Львівського державного університету ім. І. Франка 2 жовтня знову був заповнений бажаючими, які цього разу прослухали доповіді та вникали у перипетії дискусій навколо теми "Вплив унії на внутрішнє життя Церкви". Головував канцлер Патріаршої курії УГКЦ о. д-р Іван Дацько, а дискутантами були науковці зі Львова, Ольштина та Рима. Перший доповідач о. Петро Галазда з Інституту ім. митрополита А. Шептицького (Канада) поінформував присутніх про літургічне питання в Київській Церкві наприкінці XVI - в XVII ст. Певна кількість артикулів, укладених у 1596 році, стосується богослужбового культу. Важливою видається теза доповідача про те, що літургічна спадщина св. Йосафата Кунцевича має ознаки старовинного руського православ'я. Доволі актуальним є питання про латинізацію в нашій Церкві. Отець Галазда розглядає її в нейтральному значенні, бо цей термін набув негативного забарвлення. Він вважає, що тоді важко було уникнути впливів, в тому числі й латинських. Виникає питання про те, які впливи приймати і на якій підставі. Проте доповідач трактує візантійську церковну традицію як класичну і наголошує на тому, що візантійські богослуження Унійної Церкви пережили брак відповідного богословського осмислення та й брак зрозуміння найвищих церковних властей Католицької Церкви.

Одна з найактивніших учасниць читань мати Софія Сеник з Папського Орієнтального Інституту (Рим) доповідала про біле (світське) духовенство у XVII ст. Наголошуючи на низькому рівні освіти світських духівників через

об'єктивні обставини, мати Сеник відзначила їхню дисциплінованість. Проте існувала певна нерівноправність між руськими священиками та латинським кліром, який на відміну від перших не обкладався великими податками. Виходячи поза межі викладу доповіді преподобної матері, теж поставимо неодноразово порушуване в "Місіонарі" питання: чи в деяких регіонах сучасної України латинники мають більше прав, ніж українські греко-католики? (звичайно, що під сучасну пору йдеться не про податки, хоча й вони немалі, а про передачу храмів та інші моменти). Правила поведінки для тодішніх душпастирів уклав український священомученик Йосафат Кунцевич. Він писав, що своїм життям священик повинен давати приклад людям, бо це його життя є найголоснішою проповіддю.

Отець Порфірій Підручний, ЧСВВ з Рима у своїй доповіді "Василіянське чернецтво у XVII ст." коротко розглянув такі питання: звідки взялась назва Василіянський чин, василіяни; задум Івана Велямина Рутського щодо відродження Церкви (1605-1606); початки чернечої реформи; заснування Василіянського чину (1617 - 1623); Василіянські Правила і Конституції; загально про ЧСВВ у XVII ст. Український митрополит Й. В. Рутський, зреорганізувавши східне руське чернецтво та заснувавши новий Чин Святого Василія Великого у 1617 році, зумів централізувати його. Це одна з основних заслуг реформатора українського чернецтва. Хоча через певні історичні обставини ЧСВВ у XVII ст. не розгорнув широкої діяльності, але досвід подальших століть засвідчив, що справа Рутського була успішною: єпископами ставали ченці, віддані Унійній Церкві.

Попередні доповіді стосувалися суто процесів, які відбувалися в самій лише Церкві. А якою була національно-конфесійна свідомість українців, зокрема мешканців Східної України в першій половині XVII ст.? Це намагався з'ясувати останній доповідач, науковець з Інституту слов'янознавства (Москва) Борис Флоря. Він пов'язує вороже ставлення до католицької віри населення Великої України з тим, що вона ототожнювалася з віросповіданням поляків. Чимало уваги п. Флоря приділив такій верстві українського суспільства як козацтво, розглядаючи його вплив на релігійне життя України.

Дискусії навколо виголошених доповідей залишають багато знаків запитання.

Львівське читання завершив о. д-р Іван Дацько, який зауважив, що не варто сучасні категорії мислення нав'язувати людям XVII ст., хоча існують певні аналогії тодішнього стану Церкви з сучасним. Сьогодні завдання полягає в тому, щоб не збільшувати помилок, властивих минулому.

Ігор СКЛЕНАР

"Ті побоювання, що, приступивши до церковної злуки з католицькою Церквою наша Церква... облатиниться, затратить свій обряд - не справдились. Вона не лише нічого не втратила з українства, але й ще внесла в скарбницю української культури незаперечні цінності".

о. д-р Юрій Федорів "Історія Церкви в Україні"

СИЛА МОЛИТВИ

1. Дві Матері

Лагідного вересневого дня мене запросила додому товаришка ще зі студентських літ п. Ганна, з якою ми давно не зустрічались. Виявилось, що вона зараз проживає неподалік від мене. Її помешкання дуже гарне. Я в душі зраділа, що живе вона безбідно. Після короткої розмови я наважилась запитати: "А чому у Вас, п. Ганно, образ Матері Божої, який висить на видному місці такий вицвілий і місцями зовсім потертий, є навіть дірки? Зараз можна собі придбати кращий образок". Я почула розповідь, яка схвилювала мене. Хочу поділитися нею з вами.

А історія така. Звичайне прикарпатське село. Спекотного дня 1949 року до стодоли батьківського обійстя Ганнусі складали колгоспний льон. Мама їй також допомагала. Малий фірман, однокласник Ромко, попросив напитися води. Ганнуся, 11-річна дівчинка, побігла до криниці зачерпнути коновку води. А кулька, якою витягують воду, була надламана і для дівчинки явно закоротка. Наповнене відро разом з тією жердиною потягнуло Ганю головою вниз у криницю. У цю коротку мить, поки долетіла до води, як зойк, спалахнула у голові думка: "Я втоплюся. Матінко Божа, Заступнице наша, порятуй мене!" А далі що було - не пам'ятає. Отямившись у воді, покликала маму. Сама ж трималась однією рукою за дротик, на якому висів бідон з молоком. А під нею - вода, глибиною 4 метри. Так протрималась на воді, поки не прибігла мати. Не було часу на роздуми... Мамі допомогли люди і вона, вхопивши простягнену руку дочки, витягнула її. Не пам'ятає Ганя, скільки разів перекидалася у воді. Мати говорила, що на одежі по спині були сліди від зеленого моху, а на обличчі чергувались чорні і білі пасма.

Переодягнувшись, Ганнуся залишила маму в кімнаті, а саму її неначе якась невидима сила повела до другої кімнати. Причинила за собою двері, для того щоби її мама не бачила, клякнула перед образом Матері Божої Неустанної Помочі. Збентежена до краю, склала рученята і не словами, а серцем дякувала своїй Заступниці за порятунок.

Пройшли роки. Вже 39 років, як не стало матері. Батько привів другу дружину, поставив нову хату. Помер і батько. А образ Пресвятої Діви

висів на стіні у новій оселі. П. Ганна не цуралася другої татової сім'ї. А одного разу дуже збентежилася: на знайомому місці образочка не побачила. Але з'ясувала, що його не викинули. Забрала додому цей образ і повісила на видному місці, як пам'ятку про подію 46-річної давності. І твердо вірить, що в неї є дві Матері: одна Мати, яка дала їй життя, а друга Мати-Пресвята Богородиця, яка заступилася за нею перед Богом, вирятувала від смерті і допомагає в житті.

2. Добрий лікар

П. Ганна розповіла і про другий, також не менш дивовижний випадок зі свого життя. Це вже трапилося минулого літа.

Змучена безрезультатним тривалим лікуванням вдома і в лікарні своєї хворої опухлої ноги, п. Ганна прийшла до церкви. Клякнула перед розп'яттям Ісуса Христа і простою молитвою-розмовою з Богом попросила у Нього допомоги одужати. Засмучена вийшла з церкви. Не пройшовши і 300 метрів по вулиці, зустрілася з невідомою жінкою, яка, дізнавшись про хворобу ноги, дала адресу доброго хірурга. Виявляється, що він вилікував їй подібну хворобу. П. Ганна, подякувавши жінці і сказавши, що її направив Бог, скористалась цією порадою.

Хоч висновки попередніх спеціалістів були різні, хвора погодилась на операцію, яка проходила без загального наркозу і тривала біля 3-х годин. Страху і болю не відчувала ніякого. А допомогла в цьому молитва на вервиці впродовж всієї операції. Лікарі і асистенти були здивовані тим, що жінка віком 60-и років може бути такою витривалою. А пані Ганна пояснила, що їй допоміг Бог, який вислухав її молитву.

У кожного із нас на життєвій дорозі трапляються подібні чудесні моменти Божої допомоги. Ангел Хоронитель оберігає нас у всіх лихих годинах життя і наша молитва до Бога є вислуханою: чи молиться з розважаннями зріла людина; чи та молитва-заклик, яка триває якусь долю секунди. Але вона щира, від усієї душі.

Даниїла К., членкиня
Апостольства Молитви

З ПОТОКУ НОВИН

ЛЮТЕРАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА ЗУСТРІЧ У ФІНЛЯНДІЇ

На початку жовтня у Фінляндії відбулись засідання нової Лютерансько-Католицької Комісії богословського діалогу. За словами службовця з Папської Ради сприяння єдності християн, богословський діалог - це основна рушійна сила наближення обидвох Церков. Нова комісія назначає початок вже четвертої фази лютерансько-католицького діалогу. Під час засідань розглянуто питання, які стоять на перешкоді видимим крокам до єдності.

РАДІО ВАТИКАН

НА СМЕРТЬ МОНАХА

Брат
Щока (Федір) Маріян
9.IV.1910-3.IX.1995

Смерть, яку ніхто голосно не оплакує. Смерть, при якій виразно відчувається щось вічне, неминуче у нашому житті. Перед нами лежить бліде, безсиле тіло, яке невдовзі лежатиме під землею, але нам чогось не страшно... Бідне тіло... Як багато нам клопотів воно завдає протягом життя, як багато доводиться боротися з ним, щоб зберегти свою людську гідність, як йому важко було підпорядковуватися законам духа, як йому важко було служити Богові щогодини, а тепер воно стає нічим. Його просто вже не буде. Залишиться те невидиме, що ми називаємо душею, залишаться живі спомини про наше минуле, про роки нашої спільної боротьби, про наші пережиття, але тіла вже не буде. Перед нашими очима залишиться образ близького друга, що пройшов землею в образі тіла, тіла як привиду, що зникає. І залишиться це невидиме, незбагненне, але таке, що завжди було з нами і що нас пов'язувало: віра, надія, любов. Залишиться почуття радості, що ми були приятелями, що ми думали і хотіли одного. І не розчарувались! "Тіло справді не варте нічого!" І тому наш друг добре зробив в житті, коли завчасу зрікся всіх його прав, всіх його вимог і жив по законах духа. Це було нелегко: три цвяхи монаших обітів (Убожества, Чистоти, Послуху), прикували його міцно до хреста, заставили його ще завчасу вмерти для світу... Він не міг жити для того, для чого живуть інші: збирати земні блага, щоб жити в достатку, він не міг йти за пристрастю свого тіла, він не мав своєї волі, щоб робити те, що забагнеться. Він завжди мусів стисло триматись своїх обов'язків і йти вузькою стежкою.

Монаха мало хто розуміє за життя. І він сам себе не дуже розуміє. Але ж то так і має бути! Що ми розуміємо до кінця? Для нас і сам Бог залишається вічною загадкою. Він просто послухав Учителя: "Залиш усе і ходи за Мною". І він послухав, як послухали інші, що були перед ним. В молодості він мав можливість придивитись ближче до їхнього життя і побачити, що вони жили на землі, але мовби не для землі. В їхньому житті головною справою була Молитва, Думка Про Бога! Це іншим дається дуже важко, бо журби і пристрасті цього світу затемнюють їхній розум. В монаха все в житті заплановано так, щоб на першому місці була завжди думка про Бога. І якщо він так живе довший час, то починає розуміти, що це найголовніше у людському житті. Людська душа завжди прагне безконечного щастя, безконечного знання, безконечної любові. І всі, що цього шукають лише на землі, певно, що розчаруються. Коли душа всеціло розкривається перед Божим, вона починає пити живої води з таких джерел життя, які ніколи не вичерпуються. Але всі люди потребують

Бога і тому Божий образ часто затемнюється перед їхніми очима. Вони радо люблять бачити таких осіб, які всеціло живуть для Бога, для яких Бог - жива, дійсна Присутність!

Але як світ потребує відчуття цієї Присутності! Слова про віру, які залишаються лише словами і не підкріплені великими, важливими вчинками, залишаються лиш словами, які нікого не зворушують. Зворушують докази любові до Бога, зворушує жертва життя, яку приносять молоді люди "ради Царства Небесного", коли вони дійсно зрікаються всіх великих дібр цього світу: земного достатку, тілесних утіх, людської слави і влади над іншими. Зворушує правдиве мучеництво духа і тіла, зворушує думка, що хтось може вже наперед відважитись жити так, мовби він помер, і від цієї землі вже не чекав нічого доброго для себе. І ті люди, що вже добре знають "земні добра", "земні насолоди", "гіркоту людської слави і влади", з великим подивом звертають очі на тих відважних юнаків, що завчасу відвернули свої погляди від тих облудних дібр і проходять землею так, мовби вони вже не на цій землі.

Смерть - остання зупинка земного життя. Вона така певна і необхідна, як захід сонця. Лише смерть повністю розкриває вартість людського життя, показує насправді, чим людина є. Вона таки порох і ніщо! Чоловік найбільше обманюється тоді, коли вважає себе за щось велике і веде себе так, мовби він міг осягнути щось або вирішити без Бога, тільки з власної волі. Який світ створили безбожні тирани? Що з нього залишилось? Куди йдуть самі і ведуть інших безсовісні люди? Все, що вони хочуть, то це занепаду. Залишиться лиш те, що стоїть на твердій підвалині Божої Волі. Але Божу Волю шукають лише такі, що відчувають його Присутність серед нас. А це все стається найбільше через тих, що всеціло посвятились на службу Богові і слухають Божих натхнень. Монастир керується об'явленою Божою наукою, як її пояснили святі Божі люди і уклали постійний спосіб життя, який майже не змінюється довгі століття. Де є ревні монахи, які керуються Божими науками і правилами святих людей, то вони служать не лише собі, але й своєму народу, даючи живе свідоцтво, як можна постійно жити у Божій Присутності, керуватись Божими законами... і при тому почуватись дійсно щасливим. В монастирі живе Божа Родина, яка хоч не приводить на світ нових людей, але зате зберігає у найкращому стані духовне і тілесне життя народу. Де обминаються гріхи, де люди живуть згідно Божих заповідей, де всі можуть мати радість від близькості Бога через святочні зібрання в храмах, молитви по домах, взаємної любові віруючих людей, які обов'язково тією любов'ю огортають і хворих, слабих і стареньких, там всі практично переконуються у правдивості цих слів: "Не хлібом єдиним живе чоловік!"

Монах, що відходить у вічність, не залишає за собою жодних багатств, проте залишає за собою красне свідоцтво, що те, чого він шукав, не обмануло його і не обмане нікого. Приходить Вічність, на яку він чекав, за яку молився все життя! Ступай, дорогий брате, у свою дорогу, йдемо і ми за Тобою. Хай добрий Господь сторицею нагородить Твою вірність і Твою терпеливість. До побачення у Вічності!

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

ІЗ СЕРІЇ "УКРАЇНСЬКА ДУХОВНА БІБЛІОТЕКА"

Видавництво Отців Василіян "Місіонер" випустило у світ збірку поезій та спогадів-зустрічей із рідною землею о. Николая Василя Прийми "Молиться серце" (Львів-Люрд, 1995). Книга вийшла у світ за дозволом Церковної влади - за благословенням Апостольського Екзарха у Парижі Високопреосвященного Владики Михайла Гринчишина, ЧНІ і присвячена пам'яті Слуги Божого Митрополита Андрея, якому автор завдячує своїм життям. У книзі "Молиться серце" читач познайомиться з релігійною лірикою. Автор оспівує велич Триєдиного Бога, любов до Матері Божої-Опікунки і Заступниці всіх християн. Низка віршів присвячена Велетням Української Католицької Церкви - Митрополитові Андрею Шептицькому та Кардиналові Йосифу Сліпому. Автор оспівує красу рідної землі, вірить в те, що "Божа рука наш край благословила" і молиться до Діви Марії, щоб ми мали "мудрих воєвод, щоб Україні вірно служили, Бога і Церкву свою любили і захищали свій народ". У другій частині книги "Молиться серце" вміщено спогади-зустрічі о. Василя Прийми після 50-річної розлуки з рідним краєм.

В даний час о. Василь Прийма мешкає у Франції, є парохом для українців у Південній Франції, настоятелем Української Католицької Церкви у містечку Люрд, яке має славу визнаного у світі найбільшого центра паломництва Вселенської Церкви до чудотворних марійських місць.

У передмові зазначено, що автор книги "Молиться серце" всеціло посвятив себе служінню Богові та Україні, заслуговує великої пошани і є взірцем для наслідування як проповідник української національної ідеї на чужині; поет, письменник, в минулому воїн УПА, народний герой; душпастир, чиє пастирське і патріотичне слово стає для багатьох паломників духовним дороговказом на все подальше життя. У книзі вміщені світлини із життя о. Василя Прийми, уродженця Львівської області.

Гарно, зі смаком оформлена збірка поезій "Молиться серце" о. Николая Василя Прийми, рекомендується усім, хто цікавиться духовною лірикою, марійськими відпустовими місцями і вшановує синів українського народу, які віддають себе на служіння Богові та Україні.

Надія ГРИВНАК,
м. Львів

ПИЯЦТВО - НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ НАРОДУ

ПИЯКИ ЦАРСТВА БОЖОГО НЕ УСПАДКУЮТЬ (2)

Хто з нас не чув чи не читав того місця в святому Євангелії, в якому Ісус Христос змилосердився над зголоднілими ізраїльтянами, сказавши повні любові і співчуття слова: "Шкода мені народу цього". Ці Господні слова згадуються тоді, коли роздумуємо і про наш народ. Шкода українського народу, котрий десятками і сотнями років терпів голод і приниження. І нині над ним навис страшний ворог, який псує і нищить його розум, серце і тіло, який вбиває сотні й тисячі людей, а мільйони бере в тяжку неволю. Цей ворог намагається постійно нас переслідувати, він є джерелом різного роду біди, хвороби і гріхів. Він завдає нам незчисленної шкоди - як матеріальної, так і моральної. Він є ворогом нашого здоров'я, багатьох намагається позбавити доброго імені. Цей ворог проникає в наші родини, щоб руйнувати підвалини християнського життя, миру та злагоди, знищити освячені узи подружньої любові, і що найгірше - привести людину до вічної кари, тобто штовхає до пекла.

Звати його пияцтво. Роздумуючи над цією актуальною проблемою, хотілося б застерегти наших людей від цього злобного ворога і заохотити до відвертої боротьби з ним.

Жодна війна, якою б вона не була страшною, не приносить стільки нещастя для людей, жодна хвороба не знищує стільки жертв, як пияцтво. Той, хто тверезо мислить, відчуває, як його огортає безмірна тривога щодо цієї руїни, яка висить над нашим народом. Тому сьогодні не лише священики з проповідальниць, але й лікарі, всі свідомі люди розпочинають вести боротьбу з пияцтвом та його згубними наслідками. В пресі теж багато пишуть на подібні теми.

Прикро говорити про те, що пияцтво поширюється не тільки серед старших, але й серед молоді. Тому саме на сторінках нашого часопису розмірковуємо про велику шкоду, яку завдає алкоголь.

Алкоголь - слово арабського походження, яке означає "розпалення крові". Про алкоголь знали і наші предки ще в глибоку давнину. В сучасному розумінні - це горілка або оковита. По-латинськи: agua vitae, що означає "вода життя". Так назвав її один іспанець, якому вдалося одержати алкоголь з вина. Але ж яка то вода життя, цей алкоголь? Заперечити цьому зможемо завдяки такому фактові: колись народи півночі називали її не водою життя, а "вогненною водою". Також дикі мешканці Америки, Індії, де дуже поширилось пияцтво (воно спричинило загибель цілих племен), цим словом називали п'яного або дурного чоловіка. Всі "гарячі" напої, хоч різняться між собою смаком й запахом, вміщують алкоголь. До алкогольних напоїв належать вино, пиво, горілка,

коньяк та ін. Слід зазначити, що алкоголь є сильною отрутою, яка шкідливо впливає на організм людини. Особливо небезпечним є самогон, який виготовляють в домашніх умовах любителі "оковитої".

Перейдімося нашими містами та селами. В кожному з них є місця, де продають оті смертні напої. Це бари, ресторани. Навіть в кафе та їдальнях чи прямо в невеликих крамницях... Йдучи туди, чоловік має в кишені тяжко зароблений гріш, купує за нього цю отруту, повертається додому з порожніми кишенями, втративши людську гідність та маючи гріх на душі. Хіба ж це не ганебно для людини так нищити своє здоров'я та свою душу? А скільки сліз, горя завдає у сім'ї чоловік-пияк! Від нього страждають дружина, батьки, діти...

Це відомо, що в барах та в інших подібних місцях збираються сумнівні компанії, серед яких є злодії, розбійники, дівчата легкої поведінки. Часто можна чути в барах п'яний галас, непристойності, сварки. Чого ж там навчається наша молодь? А хто ж матиме вплив на їхнє виховання?

Як людям в Божій славі шкодити - ось про що радяться дияволи в пеклі. А злі люди, слуги нечистого, радяться в корчмі про те, як самому Господеві й тим самим людям наробити шкоди.

Мусимо з сумом констатувати, що пияцтво псує добрих батьків, чоловіків й жінок, навіть хороших фахівців своєї справи. А в нас, на жаль, майже на кожній вулиці відкрили якусь корчму. Саме від неї починається дорога до згуби, руїни, пияцтва та розпусти як поодинокої людини, так і цілої сім'ї або й народу. Отже, стережімся цього підступного ворога та й борімся спільними зусиллями, в суспільстві та Церкві, проти цього лиха. Задумаймося, чи не ворог нашого народу кинув подібний клич: "Хахла треба споїти, він стане до нічого нездатним, хіба для того, щоб думати і працювати за одну лише горілку". Не будьмо недолугими хахлами, а станьмо тверезою нацією, яка цінує свою гідність. Прокинься, о український народе, настала пора стати на власні ноги!

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

З ПОТОКУ НОВИН

Найпопулярніші духовні видання школярів та дошкільнят зібрано за короткий час у Львівській державній обласній бібліотеці для дітей. Формування фонду релігійної літератури тут розпочали у 1989 році. В цій найбільшій в Західній Україні бібліотеці дитячої літератури є понад 300 видань авторів з діаспори. Відтоді за адресою: Львів, вул. Винниченка, 1 миряни скеровують різноманітні книги та періодику, що потрібні для катехизації дітей та їхнього духовного виховання. Євангельські мотиви з'явилися у творчих спробах членів діючого при бібліотеці гуртка юних поетів "Джерельце". А одна з його вихованок - Богдана Микита, випускниця Українського греко-католицького ліцею, стала лауреатом Міжнародного конкурсу "Гранослов", що проходив у Києві. За рекомендацією обласної письменницької організації вона без іспитів стала студенткою факультету української філології Львівського університету імені І. Франка. За словами директора бібліотеки Валентини Косоногової, є намір створити окремий зал для дітей-інвалідів, щоб вони також мали змогу знайомитися тут з духовними скарбами книгозбірні.

РАДІО ВАТИКАН

КИМ Є ПАПА?

Отець Степан Ґоббі є італійським священиком з Мілоно і він від 1973 року записує внутрішні мовлення, чи як по латині "локуціонес інтернас", від Пресвятої Богородиці. Між тим чимало довідуємося і про голову Вселенської Церкви - папу.

Отець Боґоті в Колумбії записав 22 лютого 1994 року таке: "Говорячи до священиків, які зібралися в вечернику, Пресвята Богородиця пригадує їм, що вони мають будувати слово проповіді на апостольській скелі, тобто Петровій. Тільки ця скеля оберігає проповідників від помилок і облудних навчань. І тільки так вони зможуть освітити своїми світилами вселенну.

Далі на тій же апостольській скелі грунтується єдність і спільнота священства, а без неї ієрейський стан зникає. Таким чином Пресвята і Пречиста закликає священиків стати свідками любові і єдності з папою. Пасти вівці доручено папі, тому допомагайте вашим владикам у важкому завданні - служити.

На тій апостольській скелі грунтується і священича святість. Будьте пильні в наданні святих Тайн, зокрема, не цурайтесь сповідальниці. Нехай Євхаристійний Христос стане осередком вашої молитви і вашого життя та вашого ієрейства... Так то станете пахощами святої Матері Церкви. При кінці Пресвята Богородиця благословить зібраних священиків тієї латиноамериканської країни в ім'я Пресвятої Трійці..."

Отож бачимо, що нема набожності до Пресвятої Богородиці без пошани спадку святого Петра. Додаймо, що тільки той, хто тримається Петрової скелі, може гідно і плідно виконати свої священичі обов'язки. Самого себе освятити і через себе стати засобом освячення численним душам. Справжній священик не може легковажити набожності і приналежності до Петрового Престола.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

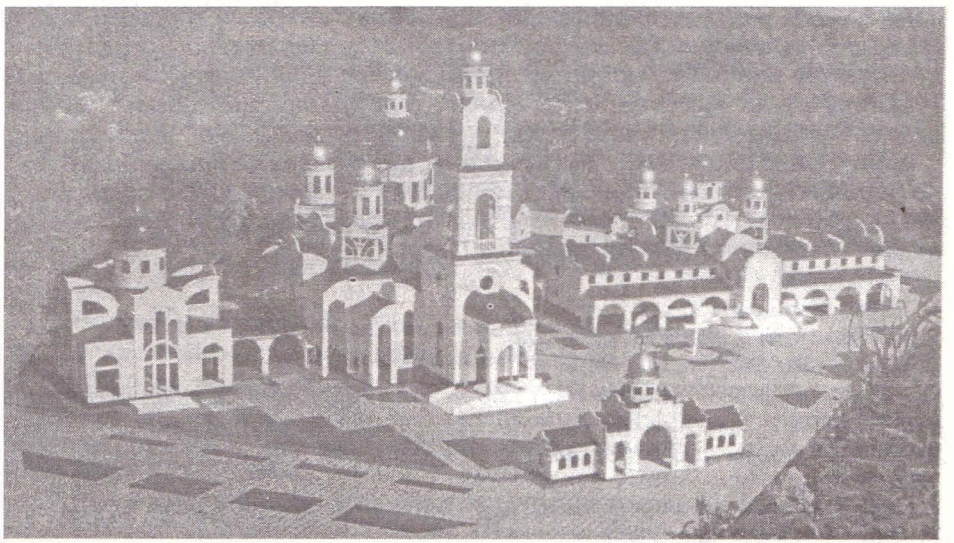

Такий вигляд матиме греко-католицька церква св. Володимира в Херсоні

Доброго дня, шановний отче Василю!

З найкращими побажаннями пише до Вас краєзнавець Волині Михальчук Леонід Анатолієвич.

Перш за все хочу Вам щиро подякувати за прекрасну книгу Томи Кемпійського "Наслідування Христа". Я дуже багато років вів її пошук і тільки дякуючи Вам, маю змогу її читати.

Дуже зворушений тим, що Ви так швидко і доброзичливо відреагували на мій лист-запит. Взагалі я питав у Вас, де і за який кошт її можна придбати, і думав, що це буде дуже довго. На днях я повернувся з Луцька, де брав участь в Берестейських читаннях, що відбулися в приміщенні Луцького історичного музею. При поверненні у Володимир-Волинський зайшов додому до пані Ірини, щоб розповісти про ці читання. На велику мою радість, пані Ірина і вручила мені від Вас цю добру книгу. Берестейські читання, що проводились у Луцьку, відбулись на високому рівні. Майже в самому їх завершенні головуючий Петро Кролюк надав мені слово. В своєму виступі я сповістив аудиторію, що в Луцькому державному архіві, у фонді № 382 зберігаються архівні документи греко-католицької генеральної духовної консисторії за період 1799-1831 років, що діяла у Луцьку після третього поділу Польщі у 1796 році. На зберіганні знаходиться 643 справи, які підшиті в окремі формуляри. І пронумеровані у всіх цих архівних справах знаходяться рукописні документи, що свідчать про діяльність Греко-Католицької Церкви в період 1799-1831 років на території Волинської губернії, до складу якої входили території сучасних Волинської, Рівненської, Хмельницької, Житомирської областей. Серед цих справ є історичні документи, що розповідають про діяльність Греко-Католицької Церкви в Білорусії (Могилевська губернія) з підпорядкуванням Луцькій греко-католицькій духовній генеральній консисторії. З цих архівних документів видно, що після третього поділу Польщі і приєднання Волині до Росії, було запроваджено Богослужіння російською мовою і поступово йшло викорінення греко-католицького духовенства та його переслідування, відбирання церковного майна, земель з боку російського уряду на користь російської православної церкви. Також видно з цих документів те, що українське населення Волині не хотіло переходити у російське православ'я і домагалося в російського уряду відкриття в селах греко-католицьких церков і каплиць. Для прикладу навожу Вам кілька цікавих архівних справ.

м. Луцьк - 24
вул. Ветеранів, 21
Обласний державний архів
Фонд № 382, опис № 1

Справа № 3 *- Рапорти ректорів монастирів і повітових шкіл, деканів і настоятелів прихідських церков про дозвіл на забудову дерев'яних церков, доповіді про незаконне хрещення дітей в уніатську віру в 1800-1818 роках.*

Справа № 13 *- Історичні відомості про Василіянські монастирі Волинської губернії (1814 р.).*

Справа № 62 *- Про напад жителів містечка Вишневець з солдатами маєтку ключа Вишневець на сім'ю греко-католицького священика*

Олександра Потуржинского і пограбування його будинку (1822 р.).

***Справа № 6, опис № 2** - Про заборону греко-католицьким священикам звершувати треби (1797 р.).*

***Справа № 27** - Про перетворення греко-католицьких церков і монастирів в православні (1800 р.).*

***Справа № 44** - Листи духовних осіб про захоплення поміщиком Стрельницьким церковної землі в селі Новосілки Володимир-Волинського повіту (1802 р.).*

***Справа № 35** - Листи цивільних і духовних осіб на прохання жителів села Войниця залишити їх в унії і побудову уніатської каплиці у 1801 році.*

***Справа № 89** - Про недозволене хрещення греко-католицьким священиком дитини в місті Луцьку (1806 р.).*

З 643 справ мені вдалося оглянути всього 81. Я гадаю, що науковим працівникам Інституту Історії Церкви у Львові з часом вдасться їх вивчити, але це дуже важка праця. Проблема їхнього вивчення полягає в тому, що майже більша половина документів зтрухлявіла, чорнила на написах вигоріли. Адже документам майже 200 років.

*Шановний отче Василю, краєзнавством Волині я займаюсь 20 років. В основі моїх досліджень - Адам Кисіль, київський воєвода, що походив з Володимирщини. Останніх чотири роки займаюсь історією Церкви - проводжу дослідження про всі релігійні конфесії, включаючи і протестантське віровчення. Іноді друкуюсь в державних та місцевих виданнях. Щоб пересвідчитись в правдивості моїх слів, то прошу Вас завітати в читальний зал наукової бібліотеки імені В. Стефаника у Львові, де в історичному часописі **"Пам'ятки України"** (№ 1 за 1995 рік на сторінці 170), я стисло описав діяльність та існування протестантської академії на Волині. Була в Україні і така академія, бо про це свідчать архівні документи.*

*Взагалі свої дослідження викладаю з історичного погляду. В часописі **"Місіонар"** (липень-серпень 1995 р. на сторінці 26) я ознайомився з Вашою статтею **"Армія і священик"**. Ви знаєте, вона дуже зворушила мене. Не гаючи часу, я підготував також своє дослідження про військових священиків на основі наукової літератури та документів. Днями моє дослідження виходить друком у Володимир-Волинській газеті "Слово правди". Після його виходу (в кількох подачах) я обов'язково надішлю Вам для аналізу. Я гадаю, що свою думку і критику на мої помилки Ви напишете.*

*На Волині, в Успенській церкві села Низкинич Іваничівського району збереглась греко-католицька проповіднича кафедра. Це єдина кафедра, що збереглась зі всіх церков на Волині. Всі решта були знищені. Ця проповіднича кафедра була встановлена в Успенській церкві села Низкинич у 1699 році греко-католицьким єпископом Яном-Шлюбич Зеленським і виготовлена способом різьби по дереву в стилі барокко. Тільки Бог її врятував від знищення погромниками-комуністами у 1968 році (Дивіться фотодокумент **"Пам'ятки України"**, № 1 за 1995 рік, сторінки 120-121). Цій пам'ятці архітектури 17 століття через чотири роки виповнюється 300 років. Сама проповіднича кафедра вмонтована у стіну, на висоті від підлоги 1,5 метра, але може обірватися, так як*

кріплення від стількох років вже ненадійне. Гірша справа з греко-католицьким іконостасом цієї церкви. Управління храму склало його в підземеллі, де він знаходиться у вологому стані. Тут я гадаю, що протоігуменату ЧСВВ у Львові в порозумінні з православним духовенством потрібно вжити якихось заходів для збереження цих старовинних мистецьких шедеврів. Особливо вражає різьба на царських воротах іконостасу.

23-26 листопада в Луцьку планується провести наукову конференцію, присвячену 400-літтю Берестейської унії. Я маю запрошення на цю конференцію і готую доповідь на тему "Переслідування УГКЦ в часи Російської імперії" (на базі фонду № 382 Луцького держоблархіву). Ось і все, про що я мав бажання сповістити Вас, шановний отче Василю.

З повагою краєзнавець Волині
Михольчук Леонід Анатолієвич,
м. Володимир-Волинський

ВІДПОЧИНОК ГУРТКІВЦІВ

Влітку цього року члени гуртка вівтарної дружини, який існує при василіянському монастирі св. Онуфрія у Львові, здійснили кілька поїздок по релігійних місцях нашого краю. Наставник гуртка, брат Миколай Ковалишин та охочі до подорожей п'ятнадцять юнаків побували у селах Крехові, де підіймалися Хресною дорогою, були біля джерела та печери; у Грушеві, де співали молебень та в Страдче біля печер (подейкують, що одна з них веде аж до Києва). Почаївська Лавра також сподобалася вівтарним дружинникам, бо вони крім ознайомлення з цінностями цієї християнської окраси нашого народу, мали змогу побувати на Божій горі з печерами, де зустріли двох старих ченців. А потім бажаючі скупалися в озері святої Анни. Крім пізнавальних поїздок гуртківці урізноманітнили свій відпочинок футболом та іншими іграми на спортивному майданчику в селищі Брюховичі біля Львова.

Радощі та задоволення від літнього відпочинку сприяли серйозному налаштуванню гуртківців до навчання. Деякі з них повернулися до шкільних буднів. П'ятнадцять юнаків з п'ятидесятип'яти членів гуртка вівтарної дружини вступили цього року до Василіянської Малої Семінарії. Покоління майбутніх місіонарів розвивається.

брат Миколай КОВАЛИШИН, ЧСВВ

Хочу висловити щиру подяку св. Ю. Тадею, Ісусовому Серцю, Містичній Трояндi за отриману ласку.

Брат Дмитро ВИКСЮК, ЧСВВ,
смт. Брюховичі

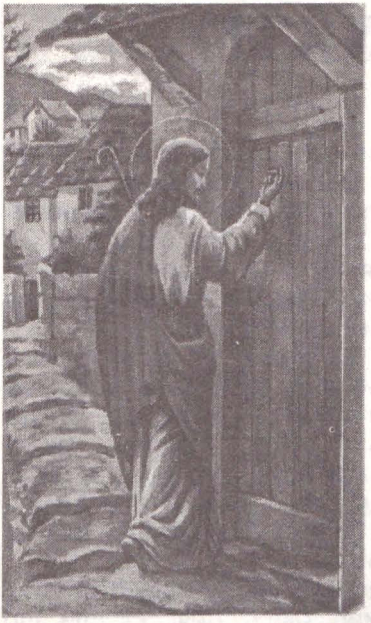

МОНОЛОГ НЕНАРОДЖЕНОГО ЖИТТЯ

Свобода. Вільні всі. Куди вже далі?
Звільнились мабуть від усіх чеснот
Під серцем серце так кричить, благає
І мертва музика - сонет із мертвих нот.

Архів нечуваних імен.
Архів нечитаних сторінок.
Хто розпочав оцей кривавий день?
Чи ж то усе зітреться мов із плівок?

Якийсь поет вже не напише вірша
Якийсь художник - весняний пейзаж
І просто не народиться людина
І в просторі загубиться душа.

Там замок розпачу. Благань німих:
Вони кричали, але їх не чули.
Ці звуки недоступні для глухих
Бо ці серця... ну чим вони не мури.

І десь там досі засідають... "мудреці"
Наради, збори. Боже мій! Та доки.
Чуже життя розчавлене в руці -
І більше вже пороки - не пороки.

А ти сотворена родючою землею.
Ти вітка дерева життя.
А чим ти стала? - Кам'яна пустеля!
Ти ніби є, і вже тебе нема.

Ти джерело. А де ж твої є ріки?
Ти квітка. Але де ж твій цвіт?
Ти висохла, а я зів'яв навіки
Отак, що й розцвісти іще не встиг.

Наталя НАЗАР, м. Львів

Складаю щиру подяку св. апостолові Юді Тадею за те, що він допоміг мені добре скласти випускні іспити. Приходьте й просіть святого Тадея, і він допоможе вам. "Хто просить, той отримає".

Випускник Василіянської Малої Семінарії БОДНАР Михайло.

АПОСТОЛКА В РІДНІЙ ХАТІ

Галя ходить до школи, в якій навчає Божому закону монахиня, сестра Меланія. Спочатку діти трохи сторонилися її, бо чернеча ряса була дивним одягом для них. Та поволі знайшла спільну мову. Навіть полюбили сестру Меланію і чекали її приходу.

Одного вівторка на уроці релігії сестричка Меланія запитала: "Діти, а ви знаєте, хто такий апостол?" "Це посланець Ісуса Христа, щоб проповідувати науку, як спасти свою душу", - відповів Роман. Похваливши хлопчика за правильну відповідь, сестра знову запитала:

- А дівчата можуть бути апостолами?

Діти замислились. Деякі казали, що не можуть. Тоді сестра Меланія пояснила їм, що Христову науку можуть проповідувати усі: і хлопці, і дівчата. Дівчата, правда, не можуть бути священиками, бо Христос хоче, щоб вони були мамами або монахинями і виховували нових священиків та монахинь.

- А що означає бути апостолкою? - запитала Галя. Їй дуже хотілося нести науку про Боже царство. Сестра, мило глянувши на дівчинку, відповіла так:

- Любі діти, для того, щоб бути апостолом чи апостолкою, не обов'язково треба бути вченим. Бо вистачає уміння роз'яснити шість правд віри і навчити виконувати Божі та Церковні заповіді. От, наприклад, заохотити когось ходити щонеділі до церкви на святу Літургію...

Почувши це, у Галиному серці народилася така думка: привести до церкви своїх батьків, які лише на великі свята заглядають до храму Божого.

І диво сталося, бо тепер кожної неділі Галя буває в церкві з татом, мамою, сестрою та братиком. Так дівчинка стала домашньою апостолкою!

Володар БУЖЕНКО